

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Uitgaventoetsingen legislatuur 2024-2029

Samenvatting

De uitgaventoetsingen en brede heroverwegingen zijn verankerd in het Vlaamse begrotingsproces en vormen een onderdeel van prestatiegeïnfomeerd begroten.

In de vorige legislatuur vond een eerste Vlaamse Brede Heroverweging en een eerste reeks uitgaventoetsingen plaats. In het streven naar een doelmatiger en doeltreffender Vlaams beleid, gaan we ook in deze legislatuur verder aan de slag met beide instrumenten. Zo is het uitvoeren van minstens 15 uitgaventoetsingen, en het verwezenlijken van een brede heroverweging, opgenomen in het huidige regeerakkoord. De onderwerpen van 15 nieuwe uitgaventoetsingen voor deze legislatuur werden afgesproken tijdens de regeringsonderhandelingen en verankerd in de Beleidsnota Financiën en Begroting 2024-2029. In deze mededeling wordt nog een 16de uitgaventoetsing toegevoegd aan de overeengekomen lijst.

De voorliggende mededeling aan de Vlaamse Regering zet de lijnen uit voor de organisatie van de tweede reeks van uitgaventoetsingen.

1. SITUERING

Sedert 1 januari 2023 hebben de gewijzigde Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (VCO) en het bijhorende Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën (BVCO) zowel brede heroverwegingen als uitgaventoetsingen in de regelgeving verankerd.

Brede heroverwegingen zijn in de regelgeving gedefinieerd als omstandige onderzoeken van beleid met een budgettaire impact, gericht op het aanbieden van beleidsopties voor een doelmatiger of doeltreffender beleid om mogelijke beleidskeuzes voor de toekomst van Vlaanderen op langere termijn te onderbouwen.

Uitgaventoetsingen zijn in de regelgeving gedefinieerd als systematische, diepgaande en specifieke onderzoeken van uitgavencategorieën met een substantiële budgettaire impact om bij constant beleid de doeltreffendheid of doelmatigheid van het beleid te verbeteren.

Het Vlaamse Regeerakkoord 2024-2029 benadrukt het belang van uitgaventoetsingen en bevestigt het belang van de kwaliteit en degelijkheid van de doorlichtingen.

In het regeerakkoord wordt voorts de doelstelling vastgelegd om minstens vijftien diepgaande uitgaventoetsingen uit te voeren van grote, relevante beleidsuitgaven. De uitgaventoetsingen moeten inzicht geven in de vragen of de uitgaven doeltreffend en doelmatig worden besteed.

De tweede ronde van uitgaventoetsingen dient een brug te vormen naar de volgende Vlaamse Brede Heroverweging die in de tweede helft van de legislatuur 2024-2029 wordt opgestart. Het resultaat van deze Vlaamse Brede Heroverweging zal een onderdeel vormen van de bijdrage aan het regeerakkoord vanuit de administratie.

De voorliggende mededeling legt de afspraken vast mbt de uitvoering van de nieuwe ronde van zestien uitgaventoetsingen. Hierbij is maximaal rekening gehouden met de resultaten van de evaluatie van de vorige ronde van uitgaventoetsingen.¹

2. PLANNING

In de huidige legislatuur (2024-2029) voeren de diverse beleidsdomeinen minstens zestien uitgaventoetsingen uit, met volgende onderwerpen:

Nr.	Onderwerp	Beleidsdomein	Datum oplevering eindrapport
1	Evaluatie van de organisatie van de financiering van strategisch basisonderzoek	WEWILS (EWI)	27/03/2026
2	Evaluatie van de valorisatie van onderzoek en ontwikkeling bij de hogescholen en universiteiten ten bate van de Vlaamse economie	OV en WEWILS (EWI)	01/07/2026
3	Kan een betere coördinatie/afstemming tussen de publieke opleidingsverstrekkers (VDAB, volwassenenonderwijs, Syntra) voor arbeidsmarktgerichte opleidingen voor volwassenen leiden tot een efficiëntere inzet van middelen en tot een betere taakverdeling?	OV en WEWILS (Werk)	01/07/2026
4	Organisatie en financiering van het voltijds secundair onderwijs	OV	27/03/2026
5	Evaluatie van de bestedingsregels cashbudgetten bij persoonsvolgende financiering	WVG	01/07/2026
6	Evaluatie van de verschillende vergoedingen voor personen met een handicap en de overlap tussen Vlaamse en federale financiering	WVG	27/03/2026
7	Evaluatie van de structuren en financiële stromen binnen het landschap Jeugdhulp	WVG	01/07/2026
8	Evaluatie van de verschillende vormen van ondersteuning van bedrijven en organisaties in het buitenland	KBBJ	27/03/2026
9	Handhaving van EPC en EPB.	OMG	27/03/2026
10	Evaluatie van de voornaamste uitgaven van het Vlaams klimaatfonds (excl. ICL) met het oog op een effectievere besteding in het kader van het realiseren van de aangegeven doelstellingen	OMG	01/07/2026
11	Evaluatie van bijzondere sociale leningen, leningen via kredietenmaatschappijen en waarborg via private banken en de impact op de Vlaamse overheidsschuld	OMG en FB	01/07/2026
12	Evaluatie van het proces bij de Vlaamse Belastingdienst voor het schatten en onderhandelen met het oog op grondverwerving en onteigeningen	FB	27/03/2026
13	Evaluatie van de risicoafdekking en de risicoafdeckingsmechanismen (klassiek en alternatief)	FB	27/03/2026
14	Evaluatie van het gebruik van resultaatsverbintenissen en middelenverbintenissen in raamcontracten	KBBJ	01/07/2026
15	Evaluatie van het asset management van het beleidsdomein MOW	MOW	27/03/2026
16	ICL in een internationale vergelijking	WEWILS en OMG	27/03/2026

¹ Zie ook Evaluatierapport uitgaventoetsingen 2019-2024 i.h.k.v. RRF mijlpaal 208, onder titel 2 Geleerde lessen.

De resultaten van deze uitgaventoetsen moeten onder meer inspiratie bieden om de afgesproken recurrente besparing van minstens 10 miljoen euro per minister van de Vlaamse regering te realiseren. De besparing van 10 miljoen per minister (in totaal 90 miljoen euro) zal bij begrotingsopmaak 2027 worden doorgevoerd.

De eindrapporten van deze 16 uitgaventoetsingen worden overeenkomstig bovenstaande tabel respectievelijk uiterlijk 27 maart 2026 dan wel 1 juli 2026 definitief opgeleverd. Deze timing laat toe om 1/de resultaten mee te nemen in de overeengekomen besparing van 10 mio per minister 2/tijdig de werkzaamheden voor de Vlaamse Brede Heroverweging aan te vatten.

3. GOVERNANCE UITGAVENTOETSINGEN

Waar er tijdens de vorige Vlaamse Brede Heroverweging (legislatuur 2019-2024) met een overkoepelende stuurgroep werd gewerkt, was dit niet het geval bij de eerste reeks uitgaventoetsingen van 2022-2024.² Uit de evaluatie van de eerste ronde van uitgaventoetsingen is gebleken dat de overkoepelende stuurgroep een noodzakelijke meerwaarde biedt. Zo wordt de aandacht voor de algemene en overkoepelende kwaliteitsbewaking van de uitgaventoetsingen beter bewaakt. Daarnaast bleek ook dat het voor de betrokkenen niet altijd even duidelijk was welke rol de verschillende leden van de projectgroep moesten invullen. Die onduidelijkheid kwam de betrokkenheid en het engagement van een aantal projectleden niet ten goede, waardoor sommige rollen te beperkt werden ingevuld. Het duiden van de taken en verantwoordelijkheden van de projectgroepen en van de stuurgroep is daarom een belangrijk onderdeel van deze mededeling.

1) Rol en samenstelling van de stuurgroep

Voor de uitgaventoetsingen 2024-2029 wordt een overkoepelende stuurgroep ingericht onder het voorzitterschap van de Inspectie van Financiën. De Inspectie neemt ook de secretariaatsfunctie op zich. In de stuurgroep zetelen verder:

- 2 vertegenwoordigers van het Rekenhof: één vanuit de thematische pijler en één vanuit de financiële pijler;
- 2 externe experts vertrouwd met beleidsevaluatie;
- 2 vertegenwoordigers van het Voorzitterscollege;
- de leidend ambtenaar van het Departement FB;

Verder nemen vanuit de administratie twee vertegenwoordigers vanuit het Departement FB en één vertegenwoordiger van het Departement KBUZA deel aan de stuurgroep. Deze drie vertegenwoordigers staan in voor de inhoudelijke opvolging en terugkoppeling binnen de Vlaamse overheid, namelijk:

- De vertegenwoordiger van het Departement KBUZA staat in voor de terugkoppeling aan het Voorzitterscollege.
- De vertegenwoordigers van het Departement Financiën en Begroting staan in voor de inhoudelijke opvolging; het verzorgen van de communicatiestroom tussen de stuurgroep en de projectgroepen én de bewaking dat, in samenspraak met de vertegenwoordigers van het Departement Financiën en Begroting in de verschillende projectgroepen (zie verder), er effectief gevolg wordt gegeven aan de beslissingen van de stuurgroep.

De Inspectie van Financiën zal de betrokken actoren aanschrijven om vertegenwoordigers voor de stuurgroep aan te stellen.

² De stuurgroep van de Vlaamse Brede Heroverweging was bv. verantwoordelijk voor het aanreiken van sjablonen, de screening van de plannen van aanpak van de projectgroepen en de tussentijdse aftoetsing van de vorderingen van de projectgroepen.

2) Rol en samenstelling van de projectgroepen

Voor elke uitgaventoetsing wordt een projectgroep opgericht. De samenstelling van een projectgroep wordt bepaald door het/de betrokken beleidsdomein(en) waarbij volgende regels gelden:

- De voorzitter van de projectgroep is extern (= werkt niet bij het/de betrokken beleidsdomein(en));
- De Inspectie van Financiën is niet vertegenwoordigd in de projectgroep;
- Een vertegenwoordiger van het departement Financiën en Begroting. Deze vertegenwoordiger versterkt niet alleen de expertise in de projectgroep maar bewaakt ook, samen met de externe voorzitter, de principes, die in artikel 3/1, §2, en §3 BVCO verankerd zijn. De vertegenwoordiger koppelt hierover terug aan de twee vertegenwoordigers van het Departement Financiën en Begroting die deelnemen aan de stuurgroep.

Een belangrijk aandachtspunt blijft dat binnen de projectgroepen voldoende expertise aanwezig moet zijn rond het overheidskader en de bijzonderheden die dat op budgettair en juridisch vlak met zich meebrengt.

Het Departement Financiën en Begroting zorgt ook voor het delen van geleerde lessen tussen de verschillende projectgroepen. Tussentijdse ontmoetingen met en tussen de verschillende projectgroepen van uitgaventoetsingen, moeten toelaten om goede praktijken, ervaren obstakels en oplossingen te delen.

4. PROCESSTAPPEN

1/Plan van aanpak en minimale set van onderzoeksvragen

De projectgroep werkt een plan van aanpak uit voor de uitvoering van de uitgaventoetsing. In dit plan van aanpak, dat voldoet aan de spelregels³ uit artikel 3/1, §2 en §3 BVCO, worden minstens volgende elementen duidelijk uitgewerkt:

- de budgettaire scope van het onderzoek;
- een duidelijke omschrijving en invulling van het onderwerp;
- het voorstel van de onderzoeksmethoden dat zal worden gehanteerd;
- de timing van de uitgaventoetsing (oplevering van het rapport is uiterlijk 27/3/2026 of 01/07/2026 zie tabel onder punt 2.);
- wie er betrokken wordt in het proces (naast het Departement Financiën en Begroting);
- raming van de kost om de uitgaventoetsing uit te voeren;
- etc.

Het plan van aanpak wordt zo opgemaakt dat het toelaat om minimaal het sjabloon tot eindrapport (zie bijlage 1) op een kwaliteitsvolle wijze uit te werken. Beleidsdomeinen kunnen dat sjabloon aanvullen met onderzoek specifieke vragen.

Zodra het plan van aanpak uitgewerkt is, legt de projectgroep het plan voor advies voor aan de Inspectie van Financiën. Na het advies te hebben ontvangen legt de projectgroep het plan van aanpak, aangevuld met het advies van de Inspectie van Financiën, voor aan de stuurgroep. De stuurgroep gaat na of het voorgestelde plan van aanpak van de uitgaventoetsing:

- de hiervoor vermelde elementen bevat;
- een antwoord biedt op de set van onderzoeksvragen die in het sjabloon voor het eindrapport van de uitgaventoetsingen zijn voorzien (zie bijlage 1);
- of het de spelregels volgt die bepaald zijn in artikel 3/1, §2 en §3 van het Besluit Vlaamse Codex Overheidsfinanciën van 17 mei 2019;

³ [20220315_spelregels uitgaventoetsingen_VBH.docx](#)

Indien de stuurgroep het plan van aanpak niet goedkeurt dan past de projectgroep het plan van aanpak aan de opmerkingen van de stuurgroep aan. Vervolgens bezorgt de projectgroep het aangepaste plan van aanpak opnieuw aan de stuurgroep.

Pas wanneer de stuurgroep het aangepaste plan van aanpak goedkeurt, wordt het ter mededeling door de voor de betrokken beleidsdomeinen bevoegde ministers voorgelegd aan de Vlaamse Regering.

Wanneer het plan van aanpak is meegedeeld op de Vlaamse regering dan kan het onderzoek van de uitgaventoetsing worden uitgevoerd.

Gelet op een doorlooptijd van 9 maanden voor een uitgaventoetsing zouden de plannen van aanpak uiterlijk in mei of juni van 2025 volledig goedgekeurd moeten zijn. De resultaten van de uitgaventoetsingen dienen als input om de begrotingsvoorstellen van de begrotingsopmaak 2027 voor te bereiden. Op die manier wordt er uitvoering gegeven aan de aanbeveling van de OESO inzake prestatiegeïnfomeerd begroten in Vlaanderen (OECD (2024), Performance-Informed Budgeting in Flanders, Belgium, OECD Publishing, Paris). ⁴

2/ Tussentijdse opvolging

Tussen de start van de uitgaventoetsing en het eindrapport is er minstens één tussentijdse rapportering aan de stuurgroep tussen 1 oktober 2025 en 1 december 2025. Het staat de stuurgroep vrij om bijkomende rapporteringen op te vragen.

De stuurgroep verankert haar werkzaamheden in een eigen huishoudelijk reglement en bepaalt hierin hoe de tussentijdse rapportering verder vorm krijgen.

3/Eindrapport

Voor de opmaak van het eindrapport maakt de projectgroep gebruik van het sjabloon van eindrapportering (zie bijlage 1). De stuurgroep is verantwoordelijk voor het kwaliteitsvol gebruiken van het sjabloon. De projectgroep vraagt tijdig over het eindrapport het advies van de Inspectie van Financiën aan.

Uiterlijk op 27 maart 2026/ 1 juli 2026 (afhankelijk van de toegewezen timing in de tabel onder 2. Planning) bezorgt de projectgroep het eindrapport samen met het advies van de Inspectie van Financiën aan de stuurgroep.

Conform artikel 3/1, §2 BVCO bezorgt de voorzitter van de projectgroep het eindrapport ter kennisgeving aan de inhoudelijke bevoegde minister en aan de Vlaamse minister, bevoegd voor het budgettair beleid. De projectgroep organiseert vervolgens een overlegmoment waarin het eindrapport wordt toegelicht aan de betrokken Vlaamse minister(s). De betrokken Vlaamse minister(s) kunnen daarna de voorzitter vragen om het eindrapport op korte termijn aan te vullen met hun antwoorden op het eindrapport.

Vervolgens bezorgt de voorzitter van de projectgroep het eindrapport, in voorkomend geval aangevuld met die antwoorden, gelijktijdig digitaal aan de leden van de Vlaamse Regering en de voorzitter van het Vlaams Parlement. Het eindrapport wordt aansluitend bekendgemaakt op de website van de instantie die bevoegd is voor de begroting.

Daarna geeft/geven de betrokken leidend ambtenaar/ambtenaren in het Vlaams Parlement een toelichting bij de resultaten van de uitgaventoetsingen.

⁴ [OECD-Performance-Informed-Budgeting-in-Flanders.pdf](#)

Spending reviews provide valuable information for budgetary decisions, and it is important that decisions on new spending reviews and on the results of ongoing reviews are taken when budget priorities and fiscal outlook are discussed.

For Flanders, this means that the results of both broad comprehensive reviews and in-depth reviews should be ready by March. For this to happen, the review process should start in May-June of the previous year to allow sufficient time to analyse the policy area and develop actionable and realistic results.

It is important to anticipate the workload and ensure all necessary preparatory steps are taken to launch the reviews well in advance. Importantly, smaller in-depth spending reviews can take less time to be completed and several smaller reviews may run in parallel on a rolling basis during the same year.

5. FINANCIERING

De Vlaamse Brede Heroverweging alsook de eerste ronde van uitgaventoetsingen werd in belangrijke mate gefinancierd via RRF-middelen. Dat is voor de nieuwe ronde niet het geval. Dit betekent dat entiteiten de kosten voor het uitvoeren van hun uitgaventoetsingen op hun eigen kredieten dragen. Als ze voor hun uitgaventoetsingen extern onderzoek of begeleiding nodig hebben, moeten ze hiervoor hun middelen bedoeld voor beleidsevaluatie en onderzoek inzetten, zonder dat dit aanleiding geeft tot budgettaire meervragen. Het Departement FB en Departement KABUZA dragen in gelijke mate samen de kost van de werking van de stuurgroep.

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS